Skolinspektionen

Huvudman

BOTKYRKA KOMMUN
medborgarcenter@botkyrka.se

Beslut

Datum 2026-11-12
Dnr SI 2026:4276

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Kvarnhagsskolan i Botkyrka kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 29 juni 2026

Beslut

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 3 skollagen (2010:800) från att ingripa mot Botkyrka kommun rörande brist att neka obehöriga tillträde. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2026 genomfört en tillsyn av Kvarnhagsskolan i Botkyrka kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte avseende beredskapsplan, löpande arbete för att säkerställa beredskap att hantera allvarliga våldssituationer och hot om sådana situationer samt åtgärder för att neka obehöriga personer tillträde till skolenheten under den tid verksamheten pågår.

Skolinspektionen har den 29 juni 2026 beslutat att tilldela Botkyrka kommun en anmärkning rörande åtgärder att neka obehöriga tillträde.

Botkyrka kommun har den 25 september 2026 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av anmärkningen. Botkyrka kommun har inkommit med begärd komplettering den 28 oktober 2026.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Botkyrka kommun har vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen samt om påtalad brist har avhjälpts.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Avstående från ingripande

Åtgärder för att neka obehöriga tillträde

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 29 juni 2026 att det fanns brister i skolans arbete med att vidta åtgärder för att neka obehöriga personer tillträde till skolenheten. Skolinspektionens utredning visade att det visserligen fanns vissa tillträdesbegränsningar till skolenheten i form av staket runt delar av området samt genom de skyltar som fanns uppsatta på varje ytterdörr på skolbyggnaden, där det framgick att det var ett skolområde samt vilka villkor som gäller för utomstående. Dock visade utredningen att det inte fanns någon markering eller information som tydliggjorde gränsen mellan skolområdet och den allmänna gång- och cykelvägen. Botkyrka kommun skulle därför vidta de åtgärder som huvudmannen bedömde nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist och redovisa dessa åtgärder till Skolinspektionen.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår i huvudsak följande. Huvudmannen har gjort en planering för skyltar och skolområdesmarkering. Därtill har huvudmannen utformat förslag på skyltar med information om att det är tillträde förbjudet för obehöriga och att skolverksamhet pågår 06:00-18:00. Utseendet av skylt kommer att säkerställas mot kommunens skyltprogram. Åtgärderna som nu vidtas genomförs samtidigt som resten av kommunens skolor. Av komplettering från huvudmannen framgår att planeringsenheten ska sätta upp skyltarna på alla skolor i kommunen innan årsskiftet.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det på varje skolenhet vidtas åtgärder för att obehöriga personer inte ska ges tillträde till enheten under tid när verksamheten pågår. (6 a kap. 4 § skollagen)

Av förarbeten framgår att åtgärder som behöver vidtas är att se till att det finns tillträdesbegränsningar. Sådana kan vara fysiska i form av t.ex. grindar och lås men det kan också handla om att se till att enhetens område är tydligt markerat och att de villkor som gäller för att vistas på området kommuniceras utåt på ett tydligt sätt. Vid samnyttjande av lokaler och ytor behöver åtgärder vidtas för att tydliggöra gränserna mellan det område som enbart disponeras av skolan och gemensamt nyttjade ytor. Huvudmannen bör också begränsa möjligheterna för utomstående personer att fritt röra sig från angränsande ytor och gemensamma ytor in på enheterna. Det måste vid varje skolenhet övervägas vilka åtgärder som i det enskilda fallet är nödvändiga och möjliga för att obehöriga personer inte ska ges tillträde till området. De olika förutsättningar som gäller för olika enheter innebär att olika åtgärder kan vara aktuella. I den mån t.ex. kulturskola eller liknande verksamhet bedrivs i skolans lokaler under skoldagen är det väsentligt att skolan har tydliga rutiner och riktlinjer för när personer som hör till dessa verksamheter får vistas inom enheten. Bestämmelsen innebär inte ett krav på att varje möjlighet för en utomstående person att ta sig in på området undanröjs, genom exempelvis fysiska säkerhetslösningar eller genom att personal övervakar skolområdet. Om en obehörig person uppmärksammas på området måste emellertid åtgärder vidtas för att förmå denna att lämna området (Prop 2024/25:160 s 159).

Det framgår vidare av förarbeten att om det saknas rutiner och riktlinjer för när utomstående ska ha rätt eller möjlighet att vistas på förskole- eller skolenheten kan det lätt uppstå gråzoner och oklarheter kring vilka som har rätt att vistas där. Rutinerna bör syfta till att tydliggöra hur utomstående besökare ska agera om de vill besöka t.ex. skolan, hur skolan ska agera för att ta emot sådana besökare och hur obehöriga personer kan avvisas från enheten. Rutiner kan exempelvis handla om att besök ska anmälas på ett visst sätt, att personal ska möta upp besökare vid entrén, att besökare ska bära besöksbricka eller liknande och att skolpersonal ska fråga utomstående som de inte känner igen varför de är där. Rutiner och riktlinjer måste vidare kommuniceras utåt på ett ändamålsenligt sätt (Prop 2024/25:160 s. 59).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framgår att huvudmannen har vidtagit vissa åtgärder för att neka obehöriga tillträde till skolenheten men att skolenheten ännu inte är tydligt markerad. Skolinspektionen bedömer därmed att bristen i dagsläget kvarstår. Mot bakgrund av att det finns en planering för hur skolenheten ska markeras och huvudmannens uppgifter om att det kommer att ske innan årsskiftet gör Skolinspektionen dock bedömningen att det finns särskilda skäl för att avstå från att ingripa.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa (p. 1), den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse (p. 2), eller det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande (p. 3). Botkyrka kommuns verksamhet vid Kvarnhagsskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att neka obehöriga tillträde till skolenheten. Utredningen visar emellertid att huvudmannen har en planering och tidsram för hur skolenheten ska markeras. Skolinspektionen bedömer mot denna bakgrund att det finns särskilda skäl att avstå från att ingripa.

X Ingrid Jacobsson

Beslutsfattare
Signerat av: Ingrid Jacobsson

X Sandra Andersson

Föredragande
Signerat av: Sandra Andersson